

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება ქართულ ენაში მომზადების საგანმანათლებლო პროგრამა (აფხაზურენოვანთათვის / აზერბაიჯანულენოვანთათვის / სომხურენოვანთათვის / ოსურენოვანთათვის). Georgian language preparation educational program (for Abkhazian, Azerbaijani, Armenian and Osetian students).

პროგრამის მოცულობა კრედიტებით: 60 ESTC კრედიტი სავალდებულო სასწავლო კურსებს ეთმობა. 30 ESTC კრედიტს გადიან პირველ სემესტრში, ხოლო 30 ESTC კრედიტს - მეორე სემესტრში.

პროგრამა შედგება 28 სასწავლო კურსის სილაბუსისგან. პირველ სემესტრში სტუდენტები გაივლიან ექვს 5-კრედიტიან სასწავლო კურსს (თითოეული კურსი წარმოდგენილია 2 ვერსიად: პირველი და მეორე ბლოკის კურსები. ბლოკებზე გადანაწილება ხორციელდება პრეტესტის შედეგების საფუძველზე - სტუდენტის საწყისი ენობრივი კომპეტენციების მიხედვით განისაზღვრება, თუ რომელ ბლოკს გაივლის სტუდენტი.

პირველ ბლოკზე სწავლება ხორციელდება საკონტაქტო საათების დამატებით (თითოეული კურსი 5-საათიანი საკონტაქტო საათით განისაზღვრება; კურსი ინტენსიური სწავლების სტრატეგიითაა აგებული და უზრუნველყოფს ამ ბლოკის სტუდენტთა ენობრივი კომპეტენციების დაახლოებას მეორე ბლოკის სტუდენტთა კომპეტენციებთან პირველი სემესტრის ბოლოს. სწავლების მეთოდები და სტრატეგიები ენის ინტენსიური სწავლების კონტექსტში განიხილება (პირველი ბლოკის სტუდენტებს, ამასთანავე, ტუტორიუმის პროგრამის ფარგლებში გაეწევათ დახმარება, რომელიც უკვე ფუნქციონირებს ქართულ ენაში მომზადების პროგრამაზე გაეროს ასოციაციის პროექტის PITA ფარგლებში).

მეორე სემესტრში 5 სავალდებულო სასწავლო კურსია, რომელიც სტუდენტის ენობრივი კომპეტენციების სხვადასხვა მიმართულებით განვითარებას ემსახურება (კითხვა, წერა, მოსმენა-ლაპარაკი, ლექსიკა და გრამატიკა, ორთოეპია-მართლწერა); დამატებით, პროგრამაში შეტანილია ინტერკულტურული სწავლების კომპონენტი, რომელიც წარმოდგენილია კურსის „მრავალფეროვნება და ტოლერანტობა“ სახით და ენისა და საგნის ინტეგრირებული სწავლების (CLIL) პრინციპებს ეფუძნება (კურსი შემუშავდა ეუთოს ეუუკ-ის პროექტის „საქართველოს ახალგაზრდობის მრავალფეროვნებისა და ტოლერანტობისათვის მომზადება“ ფარგლებში).

ამავე სემესტრში პილოტირების ეტაპიდან დანერგვის ეტაპზე გადადის ინოვაციური მიდგომა კითხვის ენობრივი უნარების მიმართულებით - შემუშავებულია არჩევითი დარგობრივი კურსები (11 კურსი); ეს არჩევითი დარგობრივი კურსები შეიქმნა სტუდენტთა მომავალი პროფესიული არჩევანის გათვალისწინებით და გულისხმობს იმ ტერმინოლოგიის, დარგობრივი ლექსიკისა და სპეციფიკური ენობრივი კონსტრუქციების სწავლებას, რომლებიც ამა თუ იმ დარგობრივი მიმართულებისთვისაა (ფილოლოგია, ისტორია, მათემატიკა, სოციალურ-პოლიტიკური მეცნიერებები, სამართალი, მედიცინა და სხვ.) ნიშანდობლივი.

სწავლების ენა: ქართული ენა

პროგრამის მიზანი:

ქართულის, როგორც მეორე ენის სასწავლო პროგრამამ უნდა უზრუნველყოს ქართული ენის იმგვარი ცოდნა, რომ სტუდენტმა შეძლოს:

1) წარმატებული კომუნიკაცია ქართულ ენაზე;

-)] სხვადასხვა მიზნით, სხვადასხვა აუდიტორიისათვის, სხვადასხვა ტიპის (როგორც ზეპირი, ასევე წერილობითი) ტექსტების ადეკვატურად გაგება და შექმნა (ტექსტის სტრუქტურაში გარკვევა და მის ნაწილებს შორის კავშირის გააზრება);
 -)] ქართული ენის ცოდნისა და უნარების შემდგომი გაღრმავება და გამდიდრება დამოუკიდებლად (ე. წ. “სწავლის სწავლის” კომპონენტი).
 -)] ქართული ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობისა და ღირებულებების გაცნობა, დაფასება და პატივისცემა;
- ამ ამოცანათა გადასაჭრელად, მისაღწევია შემდეგი ენობრივი კომპეტენციები:
-)] გრამატიკული (სინტაქსური და მორფოლოგიური) წესების გამოყენებით, ლექსიკური მარაგის გააზრებულ გამოთქმებად გარდაქმნა და ქართული ენის ნორმების შესატყვისად აგებული კონსტრუქციების აგება (ლინგვისტური კომპეტენცია);
 -)] ენობრივი ფორმების სიტუაციის (კონტექსტის – ვინ, ვისთან, სად, რის გამო, რა მიზნით ამყარებს ურთიერთობას) შესაბამისად შერჩევა და გამოყენება (სოციოლინგვისტური კომპეტენცია);
 -)] ზეპირი და წერილობითი ტექსტის სტრუქტურაში გარკვევა და მის ნაწილებს შორის კავშირის გაგება და გააზრება (დისკურსული კომპეტენცია);
 -)] მოცემულ სოციოკულტურულ გარემოში (ქართული ეროვნულ-კულტურული სპეციფიკის გათვალისწინებით) თავისუფლად ორიენტირება: აზრის გამოთქმის, კამათის, დისკუსიისა და პრეზენტაციის სტრატეგიების დაუფლება და გამოყენება (სოციოკულტურული კომპეტენცია);
 -)] მოცემულ სოციალურ გარემოში პიროვნების ადეკვატური თვითგამოხატვის უზრუნველყოფისათვის აუცილებელი უნარების დაუფლება და გამოყენება (სოციალური კომპეტენცია);
 -)] ვერბალური და არავერბალური საშუალებებით, ენის შეზღუდულად ფლობის პირობებში, არსებული ხარვეზის გადაფარვა (სტრატეგიული კომპეტენცია).

პროგრამაზე დაშვების წინაპირობა:

ერთიან ეროვნულ გამოცდებში მშობლიურ ენაზე ზოგად უნარებში მინიმალური კომპეტენციის ზღვრის გადალახვა. სტუდენტისთვის სასწავლო კურსთა ბლოკის შერჩევა ხორციელდება პირველი სემესტრის დასაწყისში გავლილი პრეტესტის შედეგების საფუძველზე.

სწავლის შედეგები:

შეესაბამება პროგრამის მიზნებს და მოიცავს შინაარსით გათვალისწინებულ საბაზისო ცოდნასა და ენობრივ უნარებს.

ცოდნა და გაცნობიერება:

-)] საბაზისო ცოდნის დაუფლება ქართული ენის თაობაზე; წარმოდგენა ზოგადად ქართულ ენაზე და მის მნიშვნელობაზე.
-)] ქართული ენის სტრუქტურაში (ფონეტიკა-ფონოლოგია, მორფოლოგია, სინტაქსი), აგრეთვე ლექსიკოლოგიის ზოგად მახასიათებლებში გარკვევა, საერთო ნიშნების ცოდნა.
-)] ქართული ენის საბაზისო ლექსიკური მარაგის ათვისება.
-)] ქართული ლიტერატურული და ფოლკლორული შედეგების შესახებ ზოგადი წარმოდგენის შექმნა;

) ენობრივი კონტაქტების ძირითად ასპექტთა (პოლიტიკური ფონი, კულტურული ურთიერთგაცვლა, ენობრივი ნასესხობანი და სხვ.) გაცნობა.

უნარი:

-) ქართული ენის პრაქტიკული გამოყენება გარკვეული (შერჩეული ფაკულტეტის სპეციფიკის გათვალისწინებით) წერილობითი და ზეპირმეტყველების მიზნებისათვის;
-) საუბრის წარმართვის უნარ-ჩვევები;
-) ქართულ ენაზე სპეციფიკური (დარგობრივი მიმართულების) ტექსტების მოსმენის, გაგების, თარგმნის, ანალიზის, ინტერპრეტაციისა და რეპროდუქციის უნარი;
-) ქართული ენის სხვადასხვა ტიპის ლექსიკონების გამოყენების უნარი;
-) საბიბლიოთეკო ფონდებზე მუშაობის, სხვადასხვა ტიპის ტექსტის რედაქტირების, კომენტირებისა და ანოტირების უნარი;
-) პროფესიულ სფეროებში ადაპტაციის უნარი. კონკრეტული, ვიწროდარგობრივი მონაცემების გააზრება როგორც ლინგვისტური, ისე ისტორიულ-კულტუროლოგიური მონაცემების კონტექსტში;
-) ენობრივი პროცესების ელემენტარული შეფასებისა და ანალიზის უნარი. კონკრეტული ენობრივი ფაქტების განზოგადებისა და ისტორიულ კონტექსტში განხილვის უნარი;
-) მოპოვებული ინფორმაციის დამუშავებისა და სინთეზის უნარი;
-) მასალის ლოგიკურად აწყობის, ჩამოყალიბებისა და მისაღები ფორმულირებით გადმოცემის უნარი;
-) დისკუსიაში პროფესიული ტერმინოლოგიის გამოყენებით მონაწილეობის უნარი;
-) არგუმენტირების, კრიტიკული შეფასების, სათანადო წერილობითი დასკვნის (შეჯამების) ჩამოყალიბების უნარი;
-) სისტემის (სტრუქტურის) შემადგენელი ცალკეული ელემენტების ურთიერთქმედების გააზრების უნარი.

პასუხისმგებლობა და ავტონომიურობა:

-) საკუთარი სასწავლო საჭიროებების ადეკვატურად შეფასებისა და მინიმალური ინსტრუქციის პირობებში დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარი;
-) ინფორმაციის დამოუკიდებლად მოპოვების უნარი როგორც პირველადი, ისე მეორადი საინფორმაციო წყაროებიდან, მათ შორის ინტერნეტის გამოყენებით;
-) სიტუაციაში ადაპტირებისა და მინიმალური ინსტრუქციის პირობებში დამოუკიდებელი მუშაობის უნარი.
-) განსხვავებული აზრის მოსმენისა და პატივისცემის უნარი;
-) საკუთარი პოზიციის ეთიკის ნორმების დაცვით ჩამოყალიბების უნარი;
-) კულტურული განსხვავებულობის აღქმისა და სხვა კულტურათა პატივისცემის უნარი;
-) დემოკრატიული ღირებულებების პატივისცემა;
-) საკუთარი კომპეტენციის სფეროში პრობლემის გადაჭრის \ გადაწყვეტილების მიღების უნარი;
-) საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვის უნარი;
-) ქართული ენობრივ-კულტურული თვითმყოფადობისა და ღირებულებების ცოდნის, დაფასებისა და პატივისცემის უნარი;
-) ტოლერანტობისა და მრავალფეროვნების აღქმისა და მრავალფეროვან გარემოში ადაპტირების უნარი;
-) სამოქალაქო ცნობიერების ჩამოყალიბება.

პროგრამა იძლევა განათლების საბაკალავრო საფეხურზე სწავლის გაგრძელების შესაძლებლობას, შეესაბამება სტუდენტის მიერ შერჩეული დარგის (ფაკულტეტის, მიმართულების) სპეციფიკას;

პროგრამის შემუშავებაში ჩართულია ყველა დაინტერესებული მხარე (აკადემიური/სამეცნიერო/მოწვეული/ადმინისტრაციული პერსონალი, სტუდენტები, ქართულ ენაში მომზადების სახელმწიფო პროგრამის კურსდამთავრებულები);

პროგრამაში ჩართული პირები უზრუნველყოფენ დაინტერესებული პირებისთვის სწავლის შედეგების გაცნობას.

სწავლის შედეგების მიღწევის მეთოდები:

მეორე ენის სწავლების, სწავლისა და შეფასების მეთოდები და სტრატეგიები გამოირჩევა მრავალფეროვნებით; გათვალისწინებულია ყველა იმ აპრობირებული მეთოდისა და მიდგომების გამოყენება, რაც იძლევა ეფექტურ შედეგს ენობრივი კომპეტენციების ამაღლების თვალსაზრისით:

- ⌋ ლექციები თვალსაჩინოებებისა (სქემები და სხვა გრაფიკული საშუალებები, ბანერები) და თანამედროვე ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით: დისტანციური სწავლების ელემენტებით (MOODLE-ის საუნივერსიტეტო პლატფორმაზე დაფუძნებული), აუდიომაგნიტოფონები, ფილმების ჩვენება-განხილვა, კომპიუტერული თამაშები);
- ⌋ პრაქტიკული მეცადინეობები (სემინარები): მცირე ჯგუფებსა და წყვილებში მუშაობა; პრობლემებზე ორიენტირებული სწავლება; მოდელირებული სიტუაციების განხილვა; როლური და სიტუაციური თამაშები;
- ⌋ ზეპირი პრეზენტაციები;
- ⌋ პორტფოლიოს წარმოება.

შენიშვნა: თითოეულ სილაბუსს თან ახლავს კონკრეტული კურსისთვის შესაბამისი მეთოდების, სტრატეგიებისა და ხერხების დეტალური აღწერა.

სტუდენტის ცოდნის შეფასების სისტემა:

სტუდენტის ცოდნა ფასდება 100 ქულიანი სისტემით; მინიმალურ შეფასებას წარმოადგენს 51 ქულა; უნივერსიტეტში მოქმედი სასწავლო პროცესის მარეგულირებელი წესის თანახმად შეფასება ხორციელდება შემდეგნაირად: 91 -100 – ფრიადი, A; 81-90 – მაღიან კარგი, B; 71-80 – კარგი, C; 61-70 – დამაკმაყოფილებელი, D; 51-60 – საკმარისი, E; 41-50 – ვერ ჩააბარა, FX; 0-40 – ჩაიჭრა, F. შეფასების კრიტერიუმები მოცემულია კონკრეტულ სილაბუსებში. შეფასება ხორციელდება მინიმუმ ოთხი კომპონენტის მიხედვით.

სწავლების, სწავლისა და შეფასების მეთოდები ერთმანეთთან არის დაკავშირებული და კომპეტენციებთან შესატყვისია. შეფასების მეთოდები ასევე ნათლად არის დაკავშირებული სწავლების მიზანთან.

შეფასების სტრატეგიები პასუხობს როგორც თეორიული, ისე პრაქტიკული შეფასების საჭიროებას. შეფასების სტრატეგიების სპექტრი ასახავს ცოდნის, უნარებისა და ღირებულებების ასპექტებს.

შეფასება განხორციელდება შემდეგ კომპონენტებზე დაყრდნობით:

- ⌋ სემინარებსა და პრაქტიკულ მეცადინეობებზე აქტიურობა;
- ⌋ საშინაო დავალებების შესრულება;
- ⌋ საკონტროლო ტესტები (დახურული და ღია კითხვებით);
- ⌋ ზეპირი პრეზენტაცია;
- ⌋ კოლოქვიუმი;

) დასკვნითი (ფინალური) გამოცდა.

დასაქმების სფეროები:

წინამდებარე პროგრამა ითვალისწინებს სწავლების საბაკალავრო საფეხურისთვის სტუდენტის მომზადებას.

სასწავლო გეგმა: იხ. დანართი № 1

სილაბუსები: იხ. დანართი № 2

პროგრამის ხელმძღვანელი: კახა გაბუნია, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ასოცირებული პროფესორი.

დამატებითი ინფორმაცია: სწავლის დაწყება პირველი სემესტრიდანვე არის სავადებულო. სტუდენტთა მაქსიმალური რაოდენობა ჯგუფში განისაზღვრება 15-ით; პირველ სემესტრში ჯგუფების ფორმირება ხორციელდება პრეტესტის საფუძველზე, რის შედეგადაც განისაზღვრება სასწავლო კურსთა სწავლების ბლოკი (პირველი ან მეორე), ხოლო მეორე სემესტრის დაწყებამდე ტარდება გამოკითხვა და სტუდენტების მიერ შერჩეული დარგობრივი მიმართულების (ფაკულტეტის) მიხედვით განისაზღვრება მათი გადანაწილება დარგობრივ ჯგუფებში.

ინფორმაცია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი ადამიანური

რესურსების შესახებ:

კახა გაბუნია, მერი ნიკოლაიშვილი, ნინო შარაშენიძე, გიული შაბაშვილი, მერაბ ბაბუხაძია, ჭაბუკი ქირია, ნინო ბაგრატიონ-დავითაშვილი, მზია გაბედავა, თეა ქამუშაძე, მზია ხვედელიძე, ილია ჭრელაშვილი, შალვა ტაბატაძე, მარიამ მანჯგალაძე, ნანა სირაძე, ლია ბაკურაძე, მურად კემულარია, ზოია მხითარია, ანა თოდუა, რუსუდან ჭუმბურიძე, ვიოლა კალანდაძე, ნათია რევიშვილი, ხათუნა კარტოზია, ელენე ჯაჯანიძე (იხ. დანართი № 3, პროგრამაში ჩართულ პირთა CV-ები).

პროგრამის სპეციფიკიდან, პრაქტიკული მიზნებიდან და შედეგებიდან გამომდინარე, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის აკადემიურ პერსონალზე მეტად, მიზანშეწონილია მოწვეულ პრაქტიკოს პედაგოგ-მასწავლებელთა კონკურსის წესით შერჩევა. შერჩევა ხორციელდება მათი განათლების, სამუშაო გამოცდილებისა და პროფილური აკადემიური აქტივობების გათვალისწინებით, პროგრამის ხელმძღვანელის რეკომენდაციის საფუძველზე, ფაკულტეტის ადმინისტრაციის ჩართულობით.

ინფორმაცია პროგრამის განხორციელებისათვის აუცილებელი მატერიალური

რესურსების შესახებ:

ლიტერატურისა და სხვა მასალის მოპოვებას სტუდენტი შეძლებს თსუ ბიბლიოთეკაში, აგრეთვე თსუ ახალგაზრდული ცენტრის ბიბლიოთეკაში, საქართველოს ეროვნულ ბიბლიოთეკაში, თსუ სამეცნიერო ბიბლიოთეკასა და მეცნიერებათა აკადემიის ბიბლიოთეკებში, აგრეთვე, ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლებაზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციებთან.

საკითხავი მასალის ნაწილი წარმოდგენილია ელექტრონული ფორმით, ე.წ. „რიდერების“ სახით. პროგრამის ადმინისტრაციაში ყველა კომპიუტერზე, აგრეთვე ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის კომპიუტერულ ცენტრში (აუდიტორია # 213) ატვირთულია მასალა და მისით სარგებლობა (გადაწერა, ამობეჭდვა) ხელმისაწვდომია ყველა სტუდენტისთვის.

მიმდინარე კურსების ნაწილი განთავსებულია თსუ MOODLE-ის პლატფორმაზე და მათზე წვდომა შეუძლია ნებისმიერ სტუდენტს, რომელიც გაივლის რეგისტრაციის შესაბამის პროცედურებს.

საკითხავი მასალა ლექტორებს ურიგდებათ ამობეჭდილი სახით.

დამხმარე აუდიო და ვიზუალური რესურსების მოძიება და გამოყენება აბიტურიენტებს შეეძლებათ ჰუმანიტარული ფაკულტეტის კომპიუტერულ ცენტრში.

პროგრამის განხორციელება ივარაუდება არაუმეტეს 15 კაციანი ჯგუფების დაკომპლექტებით.